

Avsiktsförklaring – förberedelser för persontågtrafik på Markarydsbanan

Denna avsiktsförklaring är en del av den halländska planeringsprocessen för samplaneringsobjekt och ska senare mynna ut i ett genomförandeavtal där parternas åtagande regleras.

Syftet är gemensamma förberedelser för persontågtrafik på Markarydsbanan Halmstad-Markaryd inklusive tågstationer i Knäred och Veinge.

Parter

- Region Halland
- Laholms kommun
- Halmstads kommun

Bakgrund

Målet i Tillväxtstrategi för Halland 2014–2020 är att *"Halland ska vara en mer attraktiv, inkluderande och konkurrenskraftig region år 2020 än år 2014"*.

Under målet Hög Attraktivitet finns prioriteringen att utveckla formerna för samverkan och samplanering mellan kollektivtrafik, infrastruktur, samhälls- och bebyggelseplanering. I det nyligen antagna trafikförsörjningsprogrammet betonas också vikten av samspelet mellan kollektivtrafik och samhällsplanering i stort.

Halland är en region med en stark befolknings- och sysselsättningsutveckling och den positiva utvecklingen bedöms fortsätta. De senaste decennierna har inflyttningen till Halland varit stadigt hög. Drivkrafterna bakom Hallands attraktivitet är goda boendemiljöer kombinerat med en hög tillgänglighet till en mångfacetterad och stor arbetsmarknad då Halland ligger mitt i ett tillväxtområde i Sverige. Befolkningen växer och inflyttningen är stor. Sysselsättningen ökar och så även rörligheten på arbetsmarknaden. Framöver ser vi en fortsatt rörlighet och en fortsatt positiv befolkningsutveckling. För att kunna möta utvecklingen och få mest nytta av de investeringarna som planeras krävs gemensam planering.

För Hallands fortsatta attraktivitet är god tillgänglighet inom länet, till och från angränsande län en nyckelfaktor. Hallands utveckling bygger på att fler ska kunna resa till och från arbetet och högre studier utan alltför stor miljöpåverkan. För näringslivet är det viktigt att det finns goda möjligheter till utbyte med andra företag och att det går att transportera gods, såväl korta som långa sträckor.

Markarydsbanan

Markarydsbanan sträcker sig mellan Eldsberga (Halmstad) och Hässleholm via Markaryd och är en enkelspårig bana på knappt 8 mil. Mellan Hässleholm och Markaryd trafikerar sedan 2013 pendeltåg i form av pågatågstrafik.

I regionalt trafikförsörjningsprogram för Halland 2016-2019; *Kollektivtrafik för en hållbar regional utveckling Halland 2035* beskrivs Hallands ambitioner för banan. Den tågtrafik som planeras införas mellan Halmstad och Markaryd ska tillgodose behov av såväl regional arbets- och studiependling som interregionala resor då banan skapar kopplingar mellan Halland och nordöstra Skåne/västra Blekinge. Banan skapar tillgänglighet till södra stambanan för vidare resa mot Stockholm. Framöver kan banan även fylla en funktion för södra Halland då höghastighetsbanan kan nås via Markarydsbanan med omstigning i Hässleholm. En god anslutning till höghastighetsbanorna är viktigt för att öka Hallands attraktionskraft och tillväxt.

Halmstads kommun har strax under 100 000 invånare och är ett administrativt centrum för regionen. Arbetspendlingen mellan Laholms kommun och Halmstads kommun är omfattande och Halmstad utgör en viktig målpunkt för södra Halland. Halmstad har en ambition att utveckla sin roll som regionalt centrum och persontrafik på Markarydsbanan är en viktig del i detta. En väl utbyggd tågtrafik kommer att utgöra ett gott alternativ till bilen och därmed kan väg 15 avlastas.

Persontåg på Markarydsbanan är viktig för Laholms nordöstra del. Flera av utvecklingsstrategierna i Laholms kommuns översiktsplan "Framtidsplan 2030" antagen 2014 är kopplade till en utbyggnad av persontågstrafiken på Markarydsbanan såsom exempelvis "ökad tillgänglighet till regioncentra", "nyttja stationsnära lägen" och "goda infrastrukturlägen för verksamhetsområden". Knäred och Veinge är definierade som så kallade serviceorter vilka spelar en viktig roll för den omkringliggande landsbygden. Både i Knäred och i Veinge finns tätortspecifika utvecklingsmål som menar att framtida stationer kommer att bidra till ortens attraktivitet som boendeort och besöksmål. Inom båda orterna finns förutsättningar till förtätning och omvandling av befintlig mark. Stationsetableringar kan tillsammans med andra åtgärder stärka sådana förnyelseprocesser. I linje med kraven på miljövänligare transporter strävar Laholms kommun efter att såväl gods- som persontrafiken utvecklas på de järnvägslinjer som genomkorsar kommunen. Kollektivtrafikens andel av persontransporter kan öka och utvecklas efter medborgarnas resbehov. I de framtida stationsorterna Knäred och Veinge märks redan idag ett ökat intresse för exploatering med anledning den planerade tågtrafiken.

Vi behöver jobba mer med regionintegration och minska restiden så att fler finner det värt att arbetspendla. För att pendling med kollektivtrafik ska vara attraktiv måste den kollektivtrafik som erbjuds ha ett turutbud som medger arbetspendling och utgöra ett snabbt och pålitligt resalternativ. Det är även viktigt att säkerställa en smidig resa dörr till dörr och att ta tillvara på den potential en tågstation kan innebära.

För en väl fungerande och robust persontrafik på Markarydsbanan är det mycket viktigt att en ombyggnad av Halmstads personbangård kommer med i nationell plan. Kapaciteten på Halmstad C måste vara säkerställd så att personbangården klarar ytterligare ett tågssystem. Förutom kapacitethöjande åtgärder på Halmstad personbangård behövs stationer i Veinge och Knäred och även ett mötesspår i Knäredstrakten då pålitligheten och robustheten värderas högt.

Då trafiken på sikt utvecklas, finns möjlighet till ytterligare station som trafikeras av dessa tåg. Kommunfullmäktige i Halmstad antog 2014 en ny kommunomfattande översiktsplan, Framtidsplan 2030. I översiktsplanen finns yta avsatt för stationer i såväl Trönninge som Eldsberga. Då ytterligare stationer ligger längre fram i tiden ska det, ifall det blir aktuellt, tecknas en separat avsiktsförklaring för detta samplaneringsobjekt.

Planeringsprocess

Parterna har kommit överens om att bedriva en snabb planeringsprocess. Finns möjlighet ska delar av planeringen löpa parallellt för att påskynda införandet av tågtrafik mellan Halmstad och Markaryd.

Då ombyggnad av Halmstad personbangård är viktig för införandet av tågtrafiken på Markarydsbanan ska parterna arbeta för att detta objekt kommer i nationell transportplan 2018-2029.

Inledningsvis ska en Åtgärdsvalsstudie/ "Lokaliseringsutredning" inkl. kostnadsbedömningar och bedömning av miljöpåverkan genomföras så snart som möjligt under 2017. Trafikverket kommer i samarbete med Region Halland och berörda parter att genomföra en åtgärdsvalstudie. Därefter följer planeringen av järnvägsåtgärder de olika steg som anges i lagen om byggande av järnväg. Planeringen ska ske parallellt där det är möjligt, t.ex. arbete med järnvägsplan, detaljplan och ortsutveckling. Hallandstrafiken bistår med expertstöd under planeringsprocessen.

Fortsatt hantering

I den halländska planeringsprocessen för samplaneringsobjekt ingår det att i nästa fas teckna ett genomförandeavtal mellan parterna. Avtalet ska bl.a. innehålla:

- Den fortsatta planeringsprocessen i stort
- De fortsatta planeringsstegen för järnvägsåtgärder och stationer
- Finansiering av järnvägsåtgärderna och stationer
- Ägande, drift och förvaltning av färdigställd station
- Byggherre för projektet

Region Halland

Mats Eriksson
Ordförande
regionstyrelsen

Laholms kommun

Elisabet Babic
Ordförande
kommunstyrelsen

Halmstads kommun

Carl Fredrik Graf
Ordförande
kommunstyrelsen